

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ในปัจจุบันธุรกิจธนาคารมีการแข่งขันกันสูงมาก ทั้งในด้านการให้บริการและการให้ผลตอบแทนเงินฝากหรือดอกเบี้ยแก่ลูกค้า ซึ่งปัจจัยทั้ง 2 อย่างข้างต้นทำให้ต้นทุนในการดำเนินงานของธนาคารสูงขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานของธนาคารมีประสิทธิภาพ ธนาคารควรมีการวิเคราะห์ต้นทุนในการดำเนินงานของสาขาต่อเงินฝาก เพื่อพิจารณาว่าต้นทุนต่อหน่วยเงินฝากของสาขาของธนาคารเป็นเท่าไร คำนึงกับผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการนำเงินฝากนั้น ไปลงทุนหรือไม่

การวิเคราะห์ต้นทุนในการดำเนินงานของสาขา นอกจากจะประกอบด้วยต้นทุนทางตรง (Direct Cost) ของสาขานั้นแล้ว ยังประกอบด้วยต้นทุนทางอ้อม (Indirect Cost) ที่จัดสรรจากสำนักงานใหญ่ สำหรับงานที่สำนักงานใหญ่ทำเพื่อประโยชน์ของสาขา ซึ่งก็ควรมีการจัดสรรต้นทุนส่วนนี้ ให้เป็นต้นทุนในการดำเนินงานของสาขา

ปัจจุบันธนาคารออมสินยัง ไม่มีการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยเงินฝากแต่ละประเภท ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะทำการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยเงินฝากโดยแบ่งเงินฝากเป็น 6 ประเภท ได้แก่ เงินฝากเพื่อเรียก เงินฝากประจำ 6 เดือน เงินฝากประจำ 12 เดือน เงินฝากกระแสรายวัน เงินฝากสลากออมสินพิเศษและเงินฝากอื่น ๆ และในการศึกษาจะทำการวิเคราะห์โดยแยกออกเป็นกลุ่มๆ ตามชั้นของสาขา ตามหลักเกณฑ์การกำหนดชั้นของสาขาของธนาคารออมสิน ซึ่งปัจจุบันธนาคารออมสินได้มีการแบ่งสาขาออกเป็น 3 ชั้น ได้แก่ สาขาชั้น 1 สาขาชั้น 2 และสาขาชั้น 3 การศึกษานี้จะทำให้ทราบได้ว่าต้นทุนต่อหน่วยเงินฝากในแต่ละชั้นของธนาคารออมสินสาขาแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

เมื่อธนาคารสามารถวิเคราะห์ได้ว่าต้นทุนดำเนินงานต่อเงินฝากแต่ละประเภทเป็นเท่าใด ธนาคารก็จะทราบว่าต้นทุนต่อหน่วยเงินฝากประเภทใดต่ำสุดอันจะเป็นประโยชน์ในการบริหารเงินฝากของธนาคาร กล่าวคือธนาคารจะสามารถตัดสินใจได้ว่าควรส่งเสริมระดมเงินฝากประเภทไหน และควรนำเงินไปลงทุนระยะสั้นหรือลงทุนระยะยาวเพื่อให้สอดคล้องกับประเภทของเงินที่รับฝาก การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยเงินฝากของสาขานอกจากจะเป็นการทราบต้นทุนต่อหน่วยเงินฝากแล้ว ธนาคารยังสามารถนำไปประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของสาขา เพื่อประโยชน์ในการวางแผนกำหนดนโยบายเกี่ยวกับเงินฝากตลอดจนแนวทางการปฏิบัติงานของผู้บริหารสาขา

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเงินฝากของธนาคารออมสินสาขา
2. วิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยเงินฝากตามประเภทของเงินฝาก คือ เงินฝากเพื่อเรียก เงินฝากประจำ 6 เดือน เงินฝากประจำ 12 เดือน เงินฝากกระแสรายวัน เงินฝากสลากออมสินพิเศษ และเงินฝากอื่นๆ
3. เปรียบเทียบต้นทุนต่อหน่วยเงินฝากของสาขาในแต่ละภาค และแต่ละระดับชั้น

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยเงินฝากของธนาคารออมสินสาขานั้นเนื่องจาก ธนาคารออมสินมีสาขาทั่วประเทศถึง 491 สาขา จะทำการศึกษาจากตัวอย่าง 45 สาขาเท่านั้น โดยสุ่มตัวอย่างจากภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร ภาคละ 9 สาขา ซึ่งในแต่ละภาคจะประกอบด้วยสาขาชั้น 1 สาขาชั้น 2 และสาขาชั้น 3 ชั้นละ 3 สาขา ยกเว้นในกรุงเทพมหานครที่ศึกษาแต่สาขาชั้น 1 เนื่องจากในกรุงเทพมหานครไม่มีสาขาชั้น 2 และสาขาชั้น 3 โดยเลือกตัวอย่างจากสาขาที่มีเงินฝากคงเหลือใกล้เคียงกับเงินฝากคงเหลือเฉลี่ยในแต่ละชั้นของสาขาในภาคนั้น ๆ มากที่สุด จากเงินฝาก 12 ประเภทแต่เพื่อให้ขอบเขตของการศึกษาเหมาะสม มีความเป็นไปได้และ

เป็นตัวแทนของการศึกษาด้านทุนต่อหน่วยเงินฝากของธนาคารออมสินสาขาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะแบ่งเงินฝากออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ เงินฝากเพื่อเรียก เงินฝากประจำ 6 เดือน เงินฝากประจำ 12 เดือน เงินฝากสลากออมสินพิเศษ เงินฝากกระแสรายวันและเงินฝากอื่นๆ ซึ่งประกอบด้วยเงินฝากส่งเคราะห์ชีวิตและครอบครัวแบบเพิ่มทุนทรัพย์ เงินฝากส่งเคราะห์ชีวิต และครอบครัว เงินฝากส่งเคราะห์ชีวิตและการศึกษา เงินฝากเคหส่งเคราะห์ และเงินฝากส่งเคราะห์ที่วิคุณ เนื่องจากเงินฝากอื่น ๆ มีจำนวนเงินฝากคงเหลือน้อยมากเมื่อเทียบกับเงินฝาก 5 ประเภทดังกล่าวข้างต้น และทำการศึกษาจากผลการดำเนินงานของสาขาในปีงบประมาณ 2532

สมมติฐาน

1. ต้นทุนต่อหน่วยเงินฝาก ตามประเภทเงินฝาก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
2. ต้นทุนต่อหน่วยเงินฝาก ตามชั้นของสาขา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
3. ต้นทุนต่อหน่วยเงินฝาก ตามภาคต่างๆ และกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

วิธีดำเนินการศึกษา

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) รวบรวมข้อมูลจากการสอบถาม และสัมภาษณ์ผู้บริหารธนาคารออมสินในสำนักงานใหญ่ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งได้จาก รายงานทางการเงินและเอกสารต่าง ๆ ของธนาคารออมสิน รวมทั้งค้นคว้าจากวารสาร หนังสือ งานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้องจากสถาบันต่าง ๆ อาทิเช่น สถาบันวิทยบริการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดธนาคารออมสิน เป็นต้น
3. วิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยเงินฝากของธนาคารออมสินสาขา โดยนำหลักการเหตุผลและแนวทฤษฎีต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม เข้ากับลักษณะการดำเนินงานของธนาคารออมสิน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ นอกจากจะใช้ประกอบการศึกษาตามหลักสูตรแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อ

1. ธนาคารออมสิน เนื่องจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยเงินฝากของธนาคารออมสินสาขา จึงเป็นประโยชน์ต่อธนาคารออมสินโดยตรงในการที่จะเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยเงินฝากของธนาคารออมสินสาขาทั้งประเทศและประเมินผลการปฏิบัติงานของสาขาได้
2. หน่วยงานของรัฐ ธุรกิจอื่นๆ รวมถึงรัฐวิสาหกิจที่มีการดำเนินงานในรูปสาขา ก็สามารถนำเอารูปแบบการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยเงินฝากของสาขา ไปประยุกต์ใช้กับหน่วยงานของตนเองได้
3. วงการศึกษา เป็นฐานข้อมูลเพื่อให้ความรู้ด้านการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยเงินฝากของสาขาแก่หน่วยงานและผู้สนใจศึกษาทั้งทางทฤษฎี และการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง